

COVID-19 Pandemisi: İlk Dört Ayı Geride Bırakırken

COVID-19 Pandemic: Leaving First Four Months Behind

Haluk Eraksoy 

Istanbul Üniversitesi, İstanbul Tıp Fakültesi, İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye

Çin'de 2019'un son günü görülmeye başlayan etyolojisi bilinmeyen pnömoni olgularından kısa süre içinde yeni tip bir koronavirus (2019-nCoV) izole edildi. Dünya Sağlık Örgütü, önce bu hastalığa -yeni girilen 2020 yılına toz kondurmamak için (!) olsa gerek- "CO(rona)VI(rus) D(isease)-19", yani 2019'un koronavirus hastalığı (COVID-19) adını verdi; 11 Mart 2020'de de içinde bulunulan durumun bir pandemi olduğunu açıkladı. Artık gezeğimiz yakın tarihin en büyük salgınıyla karşı karşıyaydı ve bir koronavirus tarihinde ilk kez bir pandeminin etkeni oluyordu (1).

Türkiye, Çin'deki olguların ardından ilk harekete geçen ülkelerden biri oldu. Ülkemizdeki ilk olgu 10 Mart 2020'de; ilk ölüm ise 15 Mart 2020'de açıklandı. COVID-19 mücadelesi için Sağlık Bakanlığı'nca oluşturulan Bilim Kurulu'nun hazırladığı ve sık sık güncellenen bir rehber aracılığıyla, ülke çapında bir tanı, tedavi ve izlem stratejisi geliştirildi (2).

Türkiye'nin tanı, tedavi ve ilaç tedarik süreçlerini, sosyal devlet anlayışıyla yönetmesine karşılık; sağlık hizmetlerini piyasaya öznesi yapan Amerika Birleşik Devletleri ve kimi Avrupa ülkeleri, kapitalist sistemlerinin bedelini kendi yurttaşlarına çok ağır bir biçimde ödetti (3).

Acil çözüm arayışlarının sonucunda, yalnız sosyal medyada değil, uluslararası saygın dergilerde bile bir bilgi kirliliği oluştu. Türkiye'de bazı tıp insanları kongrelerde kendi aralarında yapmaları gereken tıbbi tartışmaları, kamuoyu önünde ve moderatörlüğünü gazetecilerin üstlendiği televizyon programlarında yaptılar. Yine de ülkemizde bugüne kadar geçen 45 gün içinde Sağlık Bakanlığı'nın yanı sıra uzmanlık dernekleri, üniversiteler, kamu hastaneleri ve özel hastaneler iyi bir sınav verdi. Hastalıkla başa çıkılmasında gerek hekim ve diğer sağlık çalışanı sayıları, gerekse hastane ve yoğun bakım ünitesi kapasiteleri şimdiye kadar yeterli oldu. *Türk Klinik Mikrobiyoloji ve İnfeksiyon Hastalıkları Derneği* 35 yıla

yaklaşan birikiminin kazandırdığı benzersiz deneyimiyle kamuoyunun doğru bilgilendirilmesi görevini başarıyla yerine getirdi. Tüm sağlık çalışanları bu mücadelenin kahramanları olarak toplumun övgüleriyle karşılaştı. Hastalığa yakalanıp iyileştikten sonra görevinin başına dönen çok sayıda sağlık çalışanımız oldu. Kabullenilmesi en zor olan ise sağlık çalışanları arasında verdiğimiz kayıplardı. O acıları unutmak hiç kolay olmayacak (4).

Son olarak, hepsi de kendi kurumlarının en ön safında pandemi mücadelesi verdikleri halde, *Klimik Dergisi*'nin bu sayısının da tam zamanında yayımlanması için emeklerini esirgemeyen özverili Editörlerimize "Elinize sağlık!" demek isterim. Umarız ki, bir sonraki sayımızı pandeminin etkilerinin hafiflediği günlerde hazırlarız.

Kaynaklar

1. World Health Organization. WHO Director-General's opening remarks at the media briefing on COVID-19 - 11 March 2020 [Internet]. Geneva: WHO [erişim 24 Nisan 2020]. <https://www.who.int/dg/speeches/detail/who-director-general-s-opening-remarks-at-the-media-briefing-on-covid-19--11-march-2020>.
2. Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü. COVID-19 (SARS-CoV-2 Enfeksiyonu) Rehberi. Bilim Kurulu Çalışması [Internet]. Ankara: Sağlık Bakanlığı [erişim 14 Nisan 2020]. https://covid19bilgi.saglik.gov.tr/depo/rehberler/COVID-19_Rehberi.pdf.
3. Doster B. Koronavirüs salgını neleri gösterdi? [Internet]. İstanbul: Cumhuriyet Gazetesi [erişim 21 Mart 2020]. <http://www.cumhuriyet.com.tr/yazarlar/baris-doster/koronavirus-salgini-neleri-gosterdi-1728565>.
4. Türk Klinik Mikrobiyoloji ve İnfeksiyon Hastalıkları Derneği. Prof. Dr. Cemil Taşçıoğlu'nun Ailesine, Sevenlerine, Öğrencilerine ve Çalışma Arkadaşlarına Başsağlığı Diliyoruz [Internet]. İstanbul: Klimik Derneği [erişim 2 Nisan 2020]. <https://www.klimik.org.tr/2020/04/02/prof-dr-cemil-tascioglu-nun-ailesine-sevenlerine-ogrencilerine-ve-calisma-arkadaslarina-bassagligi-diliyoruz/>.

ORCID iD of the author: H.E. 0000-0002-5790-0806

Cite this article as: Eraksoy H. [COVID-19 pandemic: Leaving first four months behind]. *Klimik Derg.* 2020; 33(1): 1. Turkish.

Yazışma Adresi / Address for Correspondence:

Haluk Eraksoy, İstanbul Üniversitesi, İstanbul Tıp Fakültesi, İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Anabilim Dalı, Çapa, İstanbul, Türkiye
E-posta/E-mail: haluk.eraksoy@gmail.com

DOI: 10.5152/kd.2020.01